

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 276/2019-15

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 22. októbra 2019 predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť obchodnej spoločnosti EURO CASH s. r. o., IČO 36 637 301, Československej armády 24, Banská Bystrica, zastúpenej advokátom JUDr. Ondrejom Sochorom, advokátska kancelária, Profesora Sáru 3873/44, Banská Bystrica, vo veci namietaného porušenia čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Prešove sp. zn. 19 Co 12/2018 z 27. novembra 2018 a postupom, ktorý jeho vydaniu predchádzal, a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť obchodnej spoločnosti EURO CASH s. r. o., o d m i e t a ako podanú oneskorene.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Sťažnostná argumentácia a priebeh napadnutého konania

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 7. augusta 2019 doručená ústavná sťažnosť obchodnej spoločnosti EURO CASH s. r. o., IČO 36 637 301, Československej armády 24, Banská Bystrica (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len

„dohovor“) uznesením Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 19 Co 12/2018 z 27. novembra 2018 (ďalej len „napadnuté uznesenie“) a postupom, ktorý jeho vydaniu predchádzal. Ústavná sťažnosť bola odovzdaná na poštovú prepravu 6. augusta 2019.

2. Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že v právnej veci žalobcov [REDAKOVANÉ] (ďalej len „žalobca“) a [REDAKOVANÉ] (ďalej len „žalobkyňa“, obaja spolu aj „žalobcovia“) proti sťažovateľke ako žalovanej sa žalobcovia domáhali zdržania sa výkonu záložného práva dobrovoľnou dražbou zo strany sťažovateľky a určenia neprijateľných zmluvných podmienok.

3. Uznesením Okresného súdu Prešov (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 17 C 102/2014 zo 17. januára 2017 bolo konanie zastavené z dôvodu nedostatku právomoci okresného súdu (vzhľadom na sťažovateľkou uplatnenú námietku nedostatku právomoci), pričom sťažovateľke bol priznaný nárok na náhradu trov konania vo výške 100 %. V posledný deň lehoty na podanie odvolania proti uzneseniu okresného súdu vzali žalobcovia žalobu v celom rozsahu späť. Vzhľadom na to bola vec predložená krajskému súdu na rozhodnutie. Uznesením krajského súdu sp. zn. 19 Co 12/2018 z 27. novembra 2018 bolo uznesenie okresného súdu sp. zn. 17 C 102/2014 zo 17. januára 2017 zrušené v celom rozsahu a konanie bolo zastavené. O trovách konania rozhodol krajský súd tak, že stranám náhradu trov konania nepriznal.

4. Proti uzneseniu krajského súdu sp. zn. 19 Co 12/2018 z 27. novembra 2018 v časti výroku o náhrade trov konania podala sťažovateľka dovolanie. Uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 8 Cdo 88/2019 zo 16. mája 2019 bolo dovolanie sťažovateľky odmietnuté z dôvodu, že síce bolo podané proti uzneseniu, ktorým sa konanie končí, avšak nie proti výroku, ktorým sa konanie končí, ale proti výroku o náhrade trov konania, proti ktorému dovolanie prípustné nie je. Z toho vychádzajúc najvyšší súd sa dovolaním po vecnej stránke nezaoberal. Uznesenie najvyššieho súdu bolo sťažovateľke doručené 10. júna 2019.

5. Sťažovateľka je toho názoru, že vzhľadom na ustanovenie § 124 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) je ústavná sťažnosť podaná v zákonnej dvojmesačnej lehote počítanej od doručenia dovolacieho uznesenia najvyššieho súdu, a to aj napriek tomu, že smeruje proti uzneseniu krajského súdu.

6. Sťažovateľka v sťažnosti tvrdí, že k porušeniu jej označených práv podľa ústavy a dohovoru došlo ústavne nesúladným postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 19 Co 12/2018, ktoré predchádzalo vydaniu uznesenia z 27. novembra 2018, ako aj arbitrárnosťou tohto uznesenia v časti odôvodnenia týkajúceho sa výroku o náhrade trov konania.

7. Protiústavnosť postupu a uznesenia krajského súdu vidí sťažovateľka jednak vo využití moderačného práva vyplývajúceho z ustanovenia § 257 Civilného sporového poriadku, a to bez toho, aby v súlade s ustanovením § 382 Civilného sporového poriadku vyzval sťažovateľku na to, aby sa vyjadrila k zamýšľanému použitiu ustanovenia § 257 Civilného sporového poriadku, ktoré v doterajšom priebehu konania nebolo použité, ale tiež v arbitrárnosti a nepreskúmateľnosti výroku uznesenia krajského súdu o náhrade trov konania.

8. Sťažovateľka požaduje, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„I. Ústavný súd Slovenskej republiky vyslovuje, že základné právo sťažovateľa EURO CASH s.r.o., IČO: 36 637 301... na súdnu ochranu zaručené v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie zaručené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, uznesením Krajského súdu v Prešove zo dňa 27.11.2018, sp. zn. 19Co/12/2018, porušené bolo.

II. Ústavný súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Prešove zo dňa 27.11.2018, sp. zn. 19Co/12/2018, vo výroku č. III, ktorým bolo rozhodnuté o náhrade trov konania, zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.

III. Ústavný súd Slovenskej republiky ukladá Krajskému súdu v Prešove povinnosť uhradiť sťažovateľovi EURO CASH s.r.o., IČO: 36 637 301... trovy právneho zastúpenia

vo výške 346,26 EUR na účet jeho právneho zástupcu..., v lehote do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.“

9. Z doložky právoplatnosti a vykonateľnosti vydanej okresným súdom 14. decembra 2018 vyplýva, že uznesenie krajského súdu sp. zn. 19 Co 12/2018 z 27. novembra 2018 sa stalo právoplatným a vykonateľným 11. decembra 2018.

10. Z uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 8 Cdo 88/2019 zo 16. mája 2019 vyplýva, že ním bolo odmietnuté dovolanie podané sťažovateľkou proti uzneseniu krajského súdu sp. zn. 19 Co 12/2018 z 27. novembra 2018. Podľa konštatovania najvyššieho súdu proti výroku uznesenia krajského súdu o trovách konania podala sťažovateľka dovolanie, prípustnosť (a dôvodnosť) ktorého vyvodzuje z ustanovenia § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku. Konkrétne uviedla, že krajský súd jej neumožnil vyjadriť sa k zamýšľanému použitiu ustanovenia § 257 Civilného sporového poriadku.

Podľa názoru najvyššieho súdu ak je dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, ktoré nie je rozhodnutím vo veci samej, ale ani rozhodnutím, ktorým sa konanie končí, je z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle ustanovenia § 420 písm. a) až f) Civilného sporového poriadku irelevantné, či k dovolateľom namietanej procesnej vade došlo alebo nedošlo. Dovolanie sťažovateľky smeruje proti výroku uznesenia krajského súdu, ktorým bolo rozhodnuté o náhrade trov konania. Toto uznesenie nepredstavuje rozhodnutie odvolacieho súdu vo veci samej, ale (iba) rozhodnutie procesné. Nejde ani o rozhodnutie, ktorým sa konanie končí, pretože pod takýmto pojmom treba rozumieť také rozhodnutie odvolacieho súdu, v dôsledku ktorého sa skončí samotné konanie vo veci (vymedzenej v sporovom konaní žalobou) bez toho, aby došlo k jej vecnému prejednaniu na odvolacom súde (napr. uznesenie odvolacieho súdu o odmietnutí odvolania proti rozsudku prvej inštancie; uznesenie odvolacieho súdu, ktorým bol zrušený rozsudok súdu prvej inštancie a konanie zastavené; uznesenie odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvej inštancie o zastavení konania alebo odmietnutí podania atď.).

Vzhľadom na uvedené bolo procesne neprípustné dovolanie sťažovateľky smerujúce proti uzneseniu odvolacieho súdu vo výroku o náhrade trov konania odmietnuté podľa § 447 písm. c) Civilného sporového poriadku bez toho, aby sa skúmalo, či v konaní došlo k nou namietanej procesnej nesprávosti.

11. Z kópie doručenky okresného súdu vyplýva, že uznesenie najvyššieho súdu bolo právnomu zástupcovi sťažovateľky doručené 10. júna 2019.

II.

Relevantné ustanovenia právnych predpisov

12. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

13. Podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak.

14. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovel žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

15. Podľa § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavná sťažnosť je neprípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal právne prostriedky, ktoré mu priznáva zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd.

16. Podľa § 124 zákona o ústavnom súde ústavnú sťažnosť možno podať do dvoch mesiacov od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť. Ak rozhodnutie nadobúda právoplatnosť vyhlásením alebo oznámením a ak sa podľa osobitných predpisov zároveň doručuje jeho písomné vyhotovenie, začína lehota plynúť dňom doručenia tohto písomného vyhotovenia sťažovateľovi; ak sa rozhodnutie doručuje len jeho zástupcovi, začína lehota plynúť dňom doručenia písomného vyhotovenia tohto rozhodnutia tomuto zástupcovi. Ak bol vo veci podaný mimoriadny opravný prostriedok, lehota na podanie ústavnej sťažnosti vo vzťahu k rozhodnutiu, ktoré bolo mimoriadnym opravným prostriedkom napadnuté, začína plynúť od doručenia rozhodnutia o mimoriadnom opravnom prostriedku.

17. Jednou zo základných podmienok prijatia sťažnosti na ďalšie konanie je jej podanie v lehote ustanovenej v § 124 zákona o ústavnom súde. Nedodržanie tejto lehoty je zákonom ustanoveným dôvodom na odmietnutie sťažnosti ako podanej oneskorene [§ 56 ods. 2 písm. f) zákona o ústavnom súde]. V prípade podania sťažnosti po uplynutí zákonom ustanovenej lehoty neumožňuje zákon o ústavnom súde zmeškanie tejto lehoty odpustiť (pozri napr. IV. ÚS 14/03, I. ÚS 64/03, I. ÚS 188/03).

18. V súvislosti s prinavrátením lehoty na podanie ústavnej sťažnosti po vyčerpaní mimoriadneho opravného prostriedku si ústavný súd vo svojej konštantnej judikatúre osvojil závery rozsudku Európskeho súdu pre ľudské práva z 12. novembra 2002 vo veci Zvolský a Zvolská proti Českej republike, podľa ktorých v prípade procesného rozhodnutia najvyššieho súdu o dovolaní bude sťažovateľovi lehota na podanie sťažnosti ústavnému súdu považovaná za zachovanú aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu krajského súdu (II. ÚS 2/2015, III. ÚS 114/2010, I. ÚS 165/2010).

19. Uvedené závery sa však nemôžu vzťahovať na situáciu, keď právny poriadok explicitne vylučuje podanie mimoriadneho opravného prostriedku (napr. dovolania) voči určitému rozhodnutiu pre jeho neprípustnosť, ktorá je daná ex lege bez ohľadu na prítomnosť dovolacích dôvodov (pozri napr. II. ÚS 2/2015).

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

20. Sťažovateľka, zastúpená kvalifikovaným právnym zástupcom, podala dovolanie, ktoré smerovalo proti výroku uznesenia krajského súdu o náhrade trov konania, nie teda proti výroku, ktorým sa konanie skončilo (takým bol výrok o zastavení konania vo veci samej). V zmysle § 420 Civilného sporového poriadku je prípustné dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí (za tam stanovených ďalších podmienok, pozn.).

21. Vyčerpanie opravných prostriedkov podľa § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde, ktoré je predpokladom prípustnosti ústavnej sťažnosti, sa vzťahuje len na tie opravné prostriedky (riadne aj mimoriadne), ktoré právne predpisy sťažovateľovi na ochranu jeho práv priznávajú. Len včasné vyčerpanie opravných prostriedkov, ktoré je sťažovateľ zákonom oprávnený osobne uplatniť, možno považovať za účinné v tom zmysle, že sú spôsobilé zabezpečiť jeho súdnu ochranu. Preto aj stabilná judikatúra ústavného súdu konštatuje, že nie je možné zachovať lehotu na podanie ústavnej sťažnosti po doručení rozhodnutia o mimoriadnom opravnom prostriedku aj proti rozhodnutiu, ktoré takým opravným prostriedkom bolo napadnuté v zmysle § 124 poslednej vety zákona o ústavnom súde, ak bolo využitie mimoriadneho opravného prostriedku právnym predpisom vopred explicitne vylúčené.

22. Z listinných dôkazov, ktoré sťažovateľka ústavnému súdu predložila, je nepochybné, že uznesenie krajského súdu č. k. 19 Co 12/2018-216 z 27. novembra 2018 sa stalo právoplatným a vykonateľným 11. decembra 2018. Naproti tomu dovolacie uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 8 Cdo 88/2019 zo 16. mája 2019 bolo právnemu zástupcovi sťažovateľky doručené 10. júna 2019.

23. Na základe uvedeného v sťažovateľkinom prípade lehota na podanie ústavnej sťažnosti začala plynúť podľa § 124 prvej vety zákona o ústavnom súde odo dňa

právoplatnosti napadnutého rozhodnutia (11. decembra 2018), a nie od doručenia rozhodnutia o dovolaní, ktoré je zo zákona neprípustné.

24. Vzhľadom na to, že sťažovateľka podala ústavnú sťažnosť (6. augusta 2019) zjavne po uplynutí zákonnej lehoty, ústavný súd ju ako oneskorene podanú odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. f) zákona o ústavnom súde.

25. Keďže bola sťažnosť odmietnutá, ďalšími v nej obsiahnutými návrhmi sa už ústavný súd nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 22. októbra 2019